

Reformačné listy 17/2017

venované Synode ECAV

Sekcia H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, Evanjelická jednota, o. z.

OBSAH LISTOV:

- ÚVODNÍK – SLOBODNÝCH 95 SLOV Z NIMNICE
- AKTUÁLNE DIANIE – POSTSYNODÁLNE REFLEXIE, O SYNODE PO SYNODE
- NOVINKA V DUCHOVNEJ LITERATÚRE
- OKIENKO MOS, MODLITEBNÁ REŤAZ
- ZASADALA SYNODA ECAV NA SLOVENSKU
- REFORMAČNÉ OKIENKO – POKR.: JE EŠTE STÁLE POTREBNÁ REFORMÁCIA?; MODLITBA ZA CIRKEV
- OPERA HRAD PREPEVNÝ
- ANKETA REFORMAČNÝCH LISTOV
- ANKETA PO ZASADNUTÍ SYNODY
- REAKCIA
- PODPORA, SPOLUPRÁCA, KONTAKTY

„BRATIA (A SESTRY), JA SI NEMYSLÍM, ŽE SOM UŽ UCHVÁTIL. ALE JEDNO ROBÍM: ZABÚDAM NA TO, ČO JE ZA MNOU, A SNAŽÍM SA O TO, ČO JE PREDO MNOU; CIEĽ MÁM VŽDY PRED OČAMI A BEŽÍM ZA ODMENOU NEBESKÉHO POVOLANIA BOŽIEHO V KRISTOVI JEŽIŠOVI.“
List apoštola Pavla Filipským 3, 13 - 14

SLOBODNÝCH 95 SLOV Z NIMNICE

My, evanjelici, radoví veriaci, laickí a ordinovaní spolupracovníci cirkvi pri 500. výročí Reformácie prehlasujeme, že

- obnova Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku je vecou našej viery, cti a presvedčenia!
- nami sformovaná Charta 2017, je výzvou k duchovnej obrode našej cirkvi!
- si ctíme Božie slovo a ctíme si čestné, pravdivé, láskavé slovo, ktoré je povzbudením vo viere a je na budovanie cirkvi. Preto sa zrodili Reformačné listy!
- sa priznávame a hlásime k Lutherovmu odkazu a ku Symbolickým knihám, ktoré nás učia správne chápať Slovo Božie!
- si ctíme našich predkov, ktorí trpeli, boli väznení a mučení pre vieru, pre slobodu vyznania, pre slobodu slova, pre spravodlivosť a demokraciu!
- túžime po spoločensťve bratov a sestier, kde sa úprimne káže čisté Slovo Božie, zvestuje evanjelium, prisluhujú sa sviatosti Krst Svätý a Večera Pánova, a kde sa na česť a slávu nášho Trojjediného Boha stretáva spoločensťvo veriacich v rovnosti, v láske, v pokoji, v priateľstve a porozumení!
- chceme aj spolu s inými registrovanými kresťanskými cirkvami a náboženskými spoločnosťami rozvíjať ekumenický dialóg a v tomto duchu budovať Božie kráľovstvo tu medzi nami!
- naše úsilie o hlbokú vnútornú duchovnú reformu bude pokračovať aj po tohtoročnej Synode ECAV na Slovensku tak, aby sme otvorili našu cirkev opäť pre mládež a pre tých, ktorí nás v znepokojení opustili, alebo boli z našich radov vyhnaní!
- túžba po moci, centralizácii, po potlačovaní základných prejavov slobody slova – nemá miesto v našej evanjelickej tradícii a ani v súčasnej cirkvi!
- túžime slúžiť našej cirkvi a túžime slúžiť našej spoločnosti v jej rozmanitých potrebách tak, aby sme boli živým evanjeliom Pána Ježiša Krista! Tak nám Pán Boh pomáhaj!

AKTUÁLNE DIANIE

POSTSYNODÁLNE REFLEXIE

JÁN OSLÍK, EV. FARÁR, MODRA, SYNODÁL

Synoda 2017 skončila. Až po niekoľkých dňoch som bol schopný pozrieť sa a uvedomiť si, čo sa tam dialo a čo to znamená. Snažím sa aj takýmto spôsobom si usporiadať myšlienky a motivovať seba a možno aj iných k pohľadu do budúcnosti, k hľadaniu vízie pre spoločnosť cirkvi.

Mottom správy Predsedníctva ECAV boli biblické slová: „Pane, ku komu pôjdeme?“ (J 6, 68) Tieto slová sa objavili len v úvodnom zamyslení tejto správy, ale **už sa nikto viac nepýtal, kam smerujeme a ku komu ideme**. Rozhodujúce nebolo ísť za Ježišom, ale to, ako túto cirkev zorganizujeme a zachránime my. Často krát som mal pocit, akoby **Boh stál v kúte a hlásil sa o slovo**, ale nikto si ho nevšimol. Niežeby tam nebol, len my sme ho ignorovali a prehliadali. Lenže, ak s Ním nebudeme počítať, tak sme prehrali všetci. Ak stál v tom kúte a nehlásil sa o slovo, tak to ma desí ešte viac. Lebo ak nepočíta On s nami, tak to je úplne zúfalé.

Otázka vízie a smerovania úzko súvisí so štruktúrou. O novej štruktúre sa síce veľa nehovorilo, ale materiál na túto tému je pomerne rozsiahly. Len na to ideme zo zlého konca. **Štruktúra bez vízie** nemôže priniesť nič dobré. Nech by bola akokoľvek precízne vypracovaná. Najskôr **je potrebná vízia, kam sa potrebujeme dostať, akú cirkev tu máme mať** - z toho potom vyplynie aká štruktúra je k tomu potrebná.

Viete, v akej knihe sa listovalo najčastejšie? Ak si myslíte, že v Biblii, ste na omyle. Najčastejšie otváranou knihou bola Zbierka cirkevno-právnych predpisov. Prosím právnikov, aby sa neurazili, nie je to nič osobné, ale v našej cirkvi v súčasnosti vládnu právnici. Ak je cirkev v ľudských rukách, a nie v Božích, je na zlej ceste. Predpisy a zákony nás nezachránia ani keby boli akokoľvek dokonalé. A tie naše dokonalé ani nie sú. Neustále ich meníme, upravujeme, vysvetľujeme podľa toho, ako sa nám to hodí, rušíme a vymýšľame nové. Toto určite nie je cesta, po ktorej by sme mali ísť.

Pohľad nezainteresovaného človeka by nás prekvapil. Predpokladám, že by nevedel povedať aký je rozdiel medzi „koalíciou“ a „opozíciou“. Asi to nie je ľahké povedať, ale v podstate sme bojovali rovnakými zbraňami. Lebo, kde chýba skutočná láska, tam každá zbraň ubližuje a zraňuje. A tých zranení tam bolo naozaj veľa. *O našich rozbitých vzťahoch hovorí aj to, že malichernosti, ktoré by sme za normálnych okolností vyriešili v priateľskom rozhovore pri pohári dobrého vína, sme vo veľkom riešili ako problém svetového charakteru obsiahlymi diskusiami, hádkami a prijímaním uznesení.*

Skúsme ísť na to inak. Nechajme sa viesť. Ono to nie je jednoduché. Dôverovať inému nikdy nebolo jednoduché, ani vtedy, keď ide o Boha. **Nechať sa viesť Bohom je dokonca ešte ťažšie, lebo On má pre nás pripravené neraz veľmi zvláštne cesty**. A my neradi vybočujeme z našich vychodených koľají. Lenže tie naše vychodené cestičky sa už točia v kruhu, a nikam nevedú. Nechať sa viesť znamená ísť do rizika neznámeho, znamená to otvoriť priestor slobode, znamená to vzdať sa svojho ega a túžby mať v rukách moc a túžby „byť ako boh“. Nechať sa viesť Duchom Svätým - to je spôsob, ako objaviť a dosiahnuť cieľ.

SEM FEST 2017

NEPREMÁRNENÝ ŽIVOT

6. – 9. 7. 2017

Necpaly

HUDBA

SLOVO

SEMINÁRE

ŠPORTOVÉ AJ NEŠPORTOVÉ AKTIVITY

Všetci duchom mladí
sme srdečne pozvaní.Privedte alebo pošlite hlavne svojich
dorasťákov a mládežníkov.Viac na <http://sem.sk/>

Presne na nedeľu, 25. júna, pripadá 487. výročie ako bolo v r. 1530 po prvýkrát prednesené **Augsburské vierovyznanie** na Augsburskom sneme v nemeckom Augsburgu. Augsburské vyznanie, lat. *Confessio Augustana*, je naše vieroučné vyznanie založené na teológii Martina Luthera. Text bol predložený nemeckému cisárovi Karolovi V.. Vyznanie figuruje ako spoločné vierovyznanie niektorých nemeckých kniežat a nemeckých miest. Text vyznania má 28 článkov. Autorom vyznania je Philip Melanchthon, ktorý na jeho podobe spolupracoval s Martinom Lutherom. Podľa tohto vyznania sa naša cirkev volá Evanjelická cirkev augsburského vyznania.

O SYNODE PO SYNODE

A kde bude tá synoda? O koľkej začína? Telefonáty, maily, odkazy na facebooku. A ty sa chystáš? Vy nepôjdete? Synoda bude predsa v Nimnici! Veď vieš, tam mávajú týždenné kúpeľné pobyty s duchovným programom bratia katolíci. Veď si pozri webovú stránku kúpeľov! Trochu rozpačité otázky evanjelickej verejnosti pred konaním synody. Najvyššieho orgánu ECAV na Slovensku! Synody, od ktorej sa očakávalo, že sa niečo v cirkvi stane, že sa niečo zmení.

A aj sa zmenilo. A som rada, že my sme boli pri tom. Nemali sme ani transparenty, ani provokatívne tričká, ani sme nikomu nevnucovali Reformačné listy. Jednoducho sme sadli do auta a išli sme. Napätí, trochu nervózni, čo nás čaká. Nevykážu nás odtiaľ? Čo ak tam bude ochranka? Napriek možným scenárom vývoja sme sa vydali na cestu. A bol to užitočný čas. Počas cesty do Nimnice sme sa rozprávali o našej duchovnej ceste, o tom, ako sme uverili, ako sme vstúpili do evanjelickej cirkvi. Hovorili sme o tom, ako viera zmenila naše životy, naše rodiny. Akoby sme si potrebovali nahlas pripomenúť, že v nás stále horí srdce pre Pána, a práve preto ideme medzi ďalších bratov a sestry, aby sme na tejto ceste viery neboli osamelí. Lebo cirkev je o spoločenstve bratov a sestier! A nám, generácii 45+ záleží na profile cirkvi, kam patríme, s ktorou sme naozaj zviazali svoj život. Na odpočívadle ku nám pristúpila ďalšia sestra. Vidím ju prvý raz, ale v danom okamihu, to nie je podstatné. Lebo to nebeské musí prevýšiť to ľudské. A o to nám ide.

Keď sme prišli do Nimnice, zhlboka som sa nadýchla. Tu som bola pred 31 rokmi ako študentka na liečení. Areál kúpeľov je nádherný, stvorený pre relax. Nie som si však istá, či toto bolo správne miesto pre zasadnutie synody. Nestačila by nám väčšia zborová miestnosť? A čo samotný chrám? Veď ideme hovoriť o cirkvi! A aj by sme ušetrili!

Vstupujeme do kúpeľného domu Salvator, pod názvom ktorého sa skrýva renovovaný hotel a pri recepcii odbočíme doprava. Dnes je tu uzatvorená spoločnosť. My vieme, bude to synoda! V kaviarni, ktorá je súčasťou väčšieho priestoru – rokovacieho priestoru, si sadáme do zadných kresiel a objednáme si kávu. Čakáme, premýšľame, pomaly prichádzajú ďalší bratia a sestry z evanjelickej verejnosti, s niektorými sa poznáme, s inými nie. Napokon, ako v kostole. Koľkých poznáte

vy po mene? No vidíte a Pán Boh nás pozná všetkých!

O chvíľu to začne! Prichádzajú biskupi, dozorcovia, seniory, seniorky, farárky, farári, neordinovaní, slovom – synodáli. V časti, kde sedíme, nie je zapnutý reproduktor, takže, kto chce byť viac účastný celého diania v sále, musí stáť na konci rokovacej miestnosti, aby zachytil priebeh. Fotografuje sa, bežia dve kamery. A naozaj rokovanie začína...

Synody som sa nezúčastnila prvý raz a vari preto, ma až tak veľmi neprekvapila atmosféra či spôsob interpretácie cirkevných záležitostí. No prvý krát som bola naozaj zvedavá na priebeh. Aj preto, že si po celý rok pripomíname 500. výročie reformácie. Veď kto, ak nie synoda by mala byť signálom k duchovnej obnove našej cirkvi v roku reformačných osláv! Prvý rokovací deň ukázal, že **zmena v našej cirkvi je potrebná a je možné ju dosiahnuť**. Pán totiž nie je prijímačom osôb. On naozaj vidí do našich srdc a duší. Jemu nezáleží na našich tituloch a svetských metáloch! On vidí naše typicky slovenské – politikárčenie, malomeštiactvo či služobníckarstvo, z ktorého sme, ako národ ešte stále nevyrástli. No vidí aj srdcia, ktoré sú doráňané, ak ich a ich bratov a sestry ktosi znevažuje, šikanuje, odstrkuje. Vidí aj duše, ktoré vedia, že sloboda, demokracia a pravda patria a vždy patrili do evanjelickej cirkvi. Vidí aj duše, ktoré sú výrečné a je ich radosť i žalosť počúvať. Pán Boh vidí aj duše, ktoré sú ustráchané, bojzlivé, nedôverčivé ku zmenám. A vidí aj duše, ktorých doma vychovali k slušnosti, pokore, miernosti, vyhýbaniu sa konfliktom. A vidí aj duše, ktoré túžia veci zmeniť, len ich nedokážu správne pomenovať a uchopiť. A vidí nestále duše, ktoré nedokážu svojho brata či sestru vo viere – zastať či podporiť. A Boh vidí aj iné duše. Kruté, nespravodlivé, pomstychtivé. Tá vzorka duší – našich evanjelických duší – bola aj na tohtoročnej synode.

Keď sme odchádzali v piatok podvečer, bolo nám akosi smutno. Možno sme čakali väčšiu razantnosť a väčšiu odvahu synodálov pomenovať zlo, ktoré sa stalo akousi prirodzenou súčasťou rozhodovania v grémiách. A predsa, to nebolo márne. Napokon sobota bola toho dôkazom, že predsa len synodáli zväžili aspoň časť predložených uznesení, ktoré by viedli ešte k väčšej centralizácii moci v cirkvi a zamietli ich. To nasvedčuje, že aj naša evanjelická cirkev má stále nádej v obnovu a duchovnú obrodu! To nasvedčuje, že sme po synode predsa len trochu dospeli, dozreli a aspoň sčasti narovnali chrbát!

V kontexte postsynodálnych úvah som si spomenula na otázku Štefana Hríba, ktorú nám položil v relácii Pod lampou, v ktorej sme reflektovali 500 rokov od Lutherových požiadaviek. Spýtal sa nás, čo by sme pribili dnes na dvere chrámu? Ako prvé mi napadlo, že cirkev nemá patent na Boha, cirkev nemá privatizovať Boha, že cirkev nesmie uzatvoriť Boha len do kostola, do nevedomosti a slepej poslušnosti. A to sa stalo pravdou aj na tohtoročnej synode. Akokoľvek sme sa snažili o to či ono, ukázalo sa, že Boh drží v rukách svoju cirkev, že Jemu patrí predovšetkým.

Nech je teda pre nás povzbudením, že Boh sa napokon vždy skloní k svojim verným a vytrhne ich z časov, ktoré sa zdajú beznádejné!

Eva Bachletová

Novinka v duchovnej literatúre

Čo sa robí v cirkvi evanjelickej augsburského vyznania v Uhorsku?

Môže sa mýliť konvent či synoda? Môže sa mýliť dozorca, farár, senior, či biskup? Áno, môže, ale čo sa dá s tým ďalej robiť? Takéto a podobné otázky rieši **Michal Bodický v roku 1891** vo svojej knihe s názvom: **Čo sa robí v cirkvi evanjelickej augsburského vyznania v Uhorsku?** Bol svedkom rôznych udalostí, ktoré poznačili našu cirkev. Bolo to hádam v najhoršom období našich národných dejín, keď sa vrchnosť uhorskej evanjelickej cirkvi zaplietla so štátom a postupne sa snažila pomadařčovať slovenských evanjelikov. Každý, kto sa postavil proti, bol označený za pansláva a zbavený cirkevného úradu. Dokonca uhorská evanjelická vrchnosť sa neštila prípadov, aby za asistencie vojska vyhodila nepohodlných farárov z fár a pre ich potomkov zakázala poberať akékoľvek štipendiá a podpory, ktoré poskytovala evanjelická cirkev. Rovnako im zakázala študovať na všetkých evanjelických školách v Uhorsku. Michal Bodický sa po vzniku Československa stal prvým dekanom Evanjelickej bohosloveckej fakulty v Bratislave a jeho publikácia je stále živá aj po 127 rokoch od jej napísania. Povzbudzuje nás k vernému pridržaniu sa Písma svätého, ako najdôležitejšieho bohatstva každého evanjelika, v zmysle vysvetlenia našich reformačných spisov.

Táto práca je skromným príspevkom k 500. výročiu reformácie Dr. Martina Luthera. Vedie k hlbšiemu skúmaniu nášho evanjelického učenia a k jeho aplikácii na skutočnosti, s ktorými sa stretávame aj v dnešnej dobe.

Martin Riecky, ev. farár, Levice

Bodického knižku si môžeme zakúpiť v Kníhkupectve KRUH v Leviciach. Odporúčame toto Bodického dielo vo svojich cirkevných zboroch, má čo povedať každému evanjelikovi aj v súčasnosti. Viac na <http://www.knihkupectvokruh.sk/?2982,co-sa-robi-v-cirkvi-evanjelickej-podla-augsburskeho-vyznania-v-uhorsku->

OKIENKO MOŠ

Skutky apoštolov 13, 1 – 3

„V Antiochii, pri tamojšom cirkevnom zbore, boli prorokmi a učiteľmi Barnabáš, Šimon, príménom Čierny, Kyrénsky Lukios, Manahen, odkojený spolu s tetrarchom Herodesom, a Saul. Keď raz slúžili Pánovi a postili sa, riekol Duch Svätý: Oddel'te mi Barnabáša a Saula pre prácu, do ktorej som ich povolal. Nato sa postili a modlili; potom kládli ruky na nich a prepustili ich.“

Ak by sa nezainteresovaný človek, ktorý premýšľa o zmysle života, hľadá cirkev, kde by našiel domov a túži spoznať Boha, zúčastnil napr. zasadnutia Synody alebo iných grémií, aký obraz kresťanstva a kresťanskej lásky by si odniesol? Kam by ho to v jeho úprimnom hľadaní priviedlo? „Nezabilo“ by to jeho vieru hneď na začiatku? Nemám právo a ani nechcem nikoho súdiť, ale budme k sebe trochu kritickí. Sme to my, ktorí vytvárame obraz kresťanstva, ktorý ostatní veľmi pozorne čítajú. Čo prečítajú, keď vidia pokrytectvo kresťanov od bohoslužieb po bežný život. A potom samotné grémium vyzerá ako bojové pole, bez rešpektu, bez pokánia, bez túžby „**hľadať skôr prospech iných ako svoj**“. A nikoho ani nenapadne premýšľať, ako na to asi musí pozeráť svätý, spravodlivý, všemohúci Boh.

Keď som sa za to všetko modlil, tak mi prišiel na myseľ obraz prvotnej cirkvi zo skutkov apoštolov. „**Slúžili a postili sa.**“ Sk 13, 1 – 3. Peter na inom mieste, keď bola potreba zvoliť diakonov, zdôraznil: „**my však budeme usilovní na modlitbách a v službe slova**“. Preto prvotná cirkev vyzerala tak, ako vyzerala, preto bola v obľube u ľudí a Pán pridával každý deň tých, ktorí boli zachránení.

Pri porovnaní toho, čo čítame v Skutkoch a pri pohľade na dnešnú cirkev vyvstáva otázka: „Kedy sa naposledy tí, ktorí sú predstaviteľmi, vodcami a pastiermi spolu stretli, modlili sa a postili, hľadali spolu Božiu tvár a poslúchali vedenie Ducha Svätého?“ Kedy si navzájom umývali nohy a žehnali si? Snáď to už nepotrebujeme? Zvolávame schôdzky, telefonujeme, píšeme emaily, dohadujeme si uznesenia, píšeme petície. A cirkev upadá, umiera, stráca sa, je na smiech, pretriasajú ju v médiách. No, môžeme si vybrať. Alebo budeme pokračovať týmto smerom, kým nezomrie alebo neodíde posledný „cirkevník“, alebo pôjdeme po vzore prvotnej cirkvi. Dáme bokom pýchu, vlastné ambície, túžbu po moci či postavení. Stretne sa v pôste a modlitbách a budeme hľadať Božie kráľovstvo a Jeho spravodlivosť. Alebo nás stihne Boží hnev! Vyberme si.

Stanislav Kocka

„Pred svitom vstávam; volám o pomoc; a dúfam v Tvoje slovo“. Žalm 119, 147

Milí bratia a sestry, pozývame vás zotrvať v modlitebnej reťazi aj naďalej za našu cirkev a za rokovania dištriktuálnych presbyterstiev a generálneho presbyterstva.

V modlitebnej reťazi budeme pokračovať každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k modlitbe.

ZASADALA SYNODA ECAV NA SLOVENSKU

V dňoch 16. – 17. júna 2017 sa uskutočnilo zasadnutie najvyššieho orgánu Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku – Synody ECAV na Slovensku v kúpeľoch Nimnica. Bolo to jedno z posledných riadnych zasadnutí synody vo volebnom období, kedy končí mandát členom Predsedníctva ECAV na Slovensku, ale aj viacerým členom synody, ktorí zastupujú jednotlivé senioráty. Koniec tohto volebného obdobia je poznačený zápasom o zachovanie demokratického charakteru cirkvi, ako aj jej reformačných hodnôt. Aj z tohto dôvodu počas februára 2017 bola sformulovaná Charta na ochranu hodnôt reformácie a obnovu ECAV na Slovensku a rovnako začali vychádzať v elektronickej podobe Reformačné listy. Synoda, ktorá sa konala **v kúpeľoch Nimnica** bola významná aj tým, že sa koná **v roku 500. výročia začiatku reformácie**.

Synoda mala byť určitým predelom, medzníkom vo vývoji ECAV na Slovensku. Môžeme konštatovať, že aj bola. Sme presvedčení, že je to jedna z odpovedí Hospodina na rozsiahly modlitebný zápas členov cirkvi za obnovu ECAV na Slovensku, ktorý prebiehal pred synodou, no rovnako prebieha aj naďalej. Sme Pánu Bohu za to vďační. Prinášame prehľad toho, čo sa udialo na synode a aké sú jej výsledky.

Prvý rokovací deň

V prvý rokovací deň sa v doobedňajších hodinách, pred začiatkom pracovnej časti synody, uskutočnili slávnostné služby Božie v Púchove, na ktorých zvestou Slova Božieho a kázňou poslúžil senior Slovenského evanjelického luteránskeho seniorátu v Rumunsku Ľudovít Andrej Bobčok. Následne sa členovia synody presunuli na pracovnú časť rokovania synody, ktorá sa uskutočnila v priestoroch kúpeľného domu Salvator v Nimnici. Zasadnutia sa v prvý rokovací deň zúčastnilo 63 synodálov, delegáti s hlasom poradným, ako aj hostia, zástupcovia cirkevných médií a evanjelická verejnosť. Zasadnutia sa zúčastnil ako hosť aj emeritný biskup Július Filo.

Pracovné rokovanie synody začalo o 11:30 hod., asi s polhodinovým meškaním oproti pôvodnému plánu. Otvoril

ho brat Slavomír Hanuska, člen predsedníctva synody, ktorý viedol aj celý úvodný blok zasadnutia synody v prvý rokovací deň.

Po otvorení a zriadení synody nasledovali ako prvé v poradí doplňujúce **voľby Predsedníctva synody**. Na začiatku brat Slavomír Hanuska upozornil, že brat Juraj Gáll už nie je členom predsedníctva synody, nakoľko mu zanikol mandát na úrovni seniorátu, a s tým aj mandát v predsedníctve synody. Tvrdil, že platnými členmi predsedníctva synody zostávajú len brat Hruška a brat Hanuska. Takýto výklad cirkevného predpisu sa nepozdával dozorcovi východného dištriktu, bratovi Jánovi Brozmanovi. Určitú chvíľu k tomuto bodu prebiehala diskusia. Rovnako aj druhý člen predsedníctva, brat Hruška, položil rečnícku otázku, či teda platí alebo nie zákon č. 3/99 o voľbách (*Áno, samozrejme, že platí, lebo tvorí súčasť predpisov cirkvi a nebol doteraz zrušený - poznámka redakcie RL*). Brat Hanuska povedal, že je potrebné zrejme dať otázku na Osobitný senát Generálneho súdu (ďalej aj OS GS), aby dal k tomu usmernenie. Sestra Drobná uviedla, že OS GS už k tomu usmernenie vydal. Brat Dubek uviedol, že je to ad hoc zákon, a že je neplatný. Nakoniec sa dvaja zostávajúci členovia predsedníctva synody dohodli, že otvoria voľbu na dve uprázdnené miesta členov predsedníctva synody. Brat Hanuska nechal členom synody 10 minút na predkladanie návrhov mien kandidátov na nových členov predsedníctva synody. V stanovenom čase boli predložené návrhy nasledovných mien: Juraj Gáll a Ľubomír Badiar za neordinovaných z Východného dištriktu a Ivan Eľko a Sidónia Horňanová za ordinovaných zo Západného dištriktu. Brat Hanuska otvoril k tomuto bodu diskusiu (k voľbe navrhnutých kandidátov), na čo hneď reagovala sestra Drobná, ktorá uviedla, že neodporúča voliť brata Gálla, pretože podľa jej vyjadrenia porušil niekoľko krát cirkevno-právne predpisy, neuviedla však konkrétne, ktoré a v akých prípadoch. Brat Vlastimil Synak zareagoval na zle rozbehnutú diskusiu tak, že navrhol, aby sa diskusia k tomuto bodu ukončila a pristúpilo sa priamo k tajnému hlasovaniu. Čo aj bolo akceptované. Prebehli tajné voľby a začala prestávka na sčítanie hlasov. V tajnej voľbe boli zvolení za nových členov predsedníctva synody Juraj Gáll a Ivan Eľko, ktorí sa ujali svojich miest za predsedníckym stolom synody. **Tak bolo predsedníctvo synody skompletizované.** Tvoria ho bratia Ivan Eľko a Ján Hruška za ordinovaných a bratia Slavomír Hanuska a Juraj Gáll za neordinovaných.

Synoda pokračovala schvaľovaním programu, pričom **pôvodne predložený návrh programu bol hlasovaním**

doplnený o tieto dva body:

- **návrh na odvolanie predsedu generálneho súdu - br. Jána Sváka**

- **návrh na odvolanie náhradníka za ordinovaných v generálnom presbyterstve (za východný dištrikt) - br. Daniela Midriaka**

Boli predložené ešte ďalšie návrhy na doplnenie programu:

- zrušenie uznesenia Generálneho presbyterstva o zvolaní mimoriadnej synody na jeseň 2017

- návrh na doplnenie do bodu legislatívne úlohy o úpravy cirkevnej ústavy a zákonov v súvislosti s udeľovaním súhlasov k voľbe predsedníctvom ECAV a predsedníctvami dištriktov, zákona disciplinárnom konaní a zákona rokovacom poriadku.

- doplnenie voľby členov generálneho súdu za Zvolenský seniorát, ako to navrhol seniorálny konvent ZVS.

Tieto body však predsedníctvo synody nakoniec do programu synody nezaradilo. Prvý bez konkrétneho udania dôvodu a druhý po námietke sestry Drobnej, že návrhy zákonov musia byť prerokované v riadnom legislatívnom procese. V skutočnosti nebolo predložené žiadne paragrafové znenie úprav zákonov a nepripustením hlasovania o tomto bode neumožnilo predsedníctvo synody ani možnú rozpravu o tomto probléme, čím predsedajúci Slavomír Hanuska hrubo porušilo cirkevný zákon ktorý hovorí: "O prípadnej zmene programu na návrh ktoréhokoľvek člena orgánu rozhodne orgán hlasovaním bez rozpravy", na čo bol na synode brat Hanuska aj upozornený.

O voľbe členov generálneho súdu za Zvolenský seniorát Slavomír Hanuska tvrdil, že neboli zaradené, nakoľko kandidátov navrhol seniorálny konvent Zvolenského seniorátu, ale malo ich podľa predpisov navrhnúť presbyterstvo Zvolenského seniorátu. Neskôr mu bolo preukázané priamo zo zápisnice z presbyterstva ZVS, že presbyterstvo odporučilo Jozefa Paceka za člena GS a následne ho odporučil aj konvent ZVS. (pozn. redakcie: O tejto skutočnosti Slavomír Hanuska dobre vedel, keďže je dozorcom ZVS a predsedal presbyterstvu aj konventu ZVS). Po

schválení programu synody ako celku následne schválili členovia synody ďalšie orgány synody – zapisovateľa, overovateľov, členov sčítacej, návrhovej a volebnej komisie.

Synodálom bol predložený **návrh nového rokovacieho poriadku synody**. Už pred synodou viacerí členovia synody upozorňovali, že tento návrh nového rokovacieho poriadku potláča zásady otvorenej správy cirkvi a demokratického riadenia synody (*navrhoval zákaz akéhokoľvek nahrávania priebehu zasadnutia synody, obmedzoval účasť verejnosti na zasadnutí synody a vedenie synody malo prevziať predsedníctvo cirkvi - pozn. redakcie Ref. listov*). Brat Hanuska otvoril diskusiu k tomuto bodu, ale sa nikto do nej neprihlásil. Dal preto o návrhu nového rokovacieho poriadku synody hlasovať. **Členovia synody však tento návrh nového rokovacieho poriadku neodsúhlasili**. Brat Hanuska, požiadal zamestnancov GBÚ, aby rozmnožili a rozdali pôvodný rokovací poriadok, ktorý platil aj na minuloročnej synode. Pokračovalo sa teda podľa pôvodného rokovacieho poriadku. Nasledovala obedná prestávka.

Po tejto prestávke brat Hanuska otvoril rokovanie synody k bodu **Návrh na odvolanie predsedu generálneho súdu - br. Jána Sváka**, ktorý bol zaradený ako prvý bod na rokovanie po zriadení synody. Keď brat Hanuska otvoril diskusiu k tomuto bodu, ihneď vystúpila skupina podporovateľov brata Sváka, namiesto toho, aby úvodné zdôvodnenie k zaradeniu tohto bodu do programu rokovania synody nechal jeho predkladateľovi, bratovi Vladimírovi Cipciarovi, právneho zástupcovi Západného dištriktu. **Takže v diskusii vystúpili na obhajobu predsedu generálneho súdu br. Sváka - sestry Drobná** (gen. právna zástupkyňa), **Valovičová** (preds. právneho výboru) a **Juríková** (seniorka POS) a bratia **Krivda** (biskup ZD), **Dubek** (konsenior HOS), **Mucha** (senior NOS), ale aj gen. biskup **Klátik**, či brat **Dobšinský** dozorca NOS a brat **Prístavka**. V rámci tejto diskusie vystúpil aj brat **biskup Sabol**, ktorý poukázal na to, že ak sú známe dôvody na odvolanie brata Sváka a sú právne opodstatnené, tak nie je dôvod rušiť jeho odvolávanie. So zdôvodnením svojho návrhu na odvolanie br. Sváka vystúpil predkladateľ návrhu, brat **Vladimír Cipciar**. Uviedol, že **dôvodom na odvolanie predsedu generálneho súdu je pochybenie pri vyznačení právoplatnosti rozhodnutia, ako aj nesprávne obsadenie odvolacieho senátu v súdnom konaní spojeného s voľbou dištriktuálneho dozorca ZD**. Na podporu uskutočnenia odvolávania predniesol krátky príspevok aj brat Ján Brozman, keď povedal, že problémom je, že s predsedom generálneho súdu sa konzultujú jednotlivé prejednávane prípady vopred (*to je problém. Predstavuje stratu objektivity a nezávislosti generálneho súdu - poznámka redakcie Ref. listov*). Brat **Žilincík** poukázal na to, že po ovocí poznáme človeka. Spýtal sa sestry Valovičovej a Drobnej, kto podľa nich zodpovedá za

činnosť generálneho súdu, nakoľko v diskusii na podporu brata Sváka odznievali tvrdenia, že pochybenia generálneho súdu sú pochybenia kolektívneho orgánu, nie brata Sváka.

V diskusii sa poukázalo aj na to, že predseda gen. súdu cirkvi má zodpovedať za správne procedúry a procesy v cirkevno-súdnych konaniach (*účelovo sa však do nich zasahuje, vedú sa účelové disciplinárne konania. V diskusii sa nepriamo poukázalo aj na to, že predseda generálneho súdu je zaujatý v prejednávanych prípadoch a tiež, že v rozhodnutiach Osobitného senátu GS či generálneho súdu sa opakovane spochybňuje autorita synody, ktorá je najvyšším orgánom ECAV na Slovensku - poznámka redakcie Ref. listov*). V závere diskusie vystúpil aj brat Svák, ktorého sa týkal predmetný návrh na odvolanie z funkcie. Poukázal na svoje odborné znalosti (najmä z oblasti ústavného práva SR a ľudských práv) a rozsiahlu publikačnú činnosť. Povedal, že sa cíti byť dotknutý námietkami, ktoré predniesol brat Cipciar, a že bude právnou cestou chrániť svoju česť (*hoci brat Cipciar nijako osobne a ani slovne nenapadol br. Sváka, len poukázal na pochybenia generálneho súdu, za ktorý zodpovedá jeho predseda - pozn. redakcie Ref. listov*). Keď bola diskusia k tomuto bodu uzatvorená, tak **predsedníctvo synody sa nakrátko poradilo, či dá hlasovať o odvolaní br. Jána Sváka z funkcie predsedu generálneho súdu alebo nie. Predsedníctvo synody sa rozhodlo, že nedá hlasovať o tomto bode** a uviedlo, že sa bude pokračovať ďalším bodom programu. Tento moment sa ukázal byť v priebehu ďalšieho rokovania synody ako kľúčový a rozhodujúci, z viacerých dôvodov (neskôr uvedieme prečo; nešlo tu totiž len o samotné odvolávanie z funkcie).

Už na Synode 2016 bol tento bod navrhnutý na rokovanie, pričom predsedníctvo synody tento návrh vôbec nezaradilo na rokovanie. Toho roku sa síce podarilo zaradiť do rokovania programu synody bod Odvolanie predsedu generálneho súdu, ale predsedníctvo synody o uvedenom návrhu nedalo hlasovať. V oboch prípadoch išlo o svojvôľu predsedníctva Synody a nerešpektovanie práva synodálov, ako zástupcov najvyššieho orgánu ECAV vyjadrovať sa k otázkam, ktoré

patria podľa Ústavy ECAV do ich výlučnej pôsobnosti, uviedol Vladimír Cipciar.

Nasledoval ďalší bod programu, ktorým bolo odvolávanie **náhradníka za ordinovaných v generálnom presbyterstve (za Východný dištrikt) - br. Daniela Midriaka**. Na obhajobu zotrvania brata Daniela Midriaka v tejto funkcii náhradníka vystúpil generálny biskup, ako aj niekoľko jeho podporovateľov. Bratia Brozman a biskup Sabol uviedli, že týmto návrhom sa dá na pravú mieru zastupovanie členov v Generálnom presbyterstve (GP) nakoľko br. Midriak je členom GP z titulu funkcie predsedu ZED. Niekoľko z vedenia predsedníctva cirkvi alebo z predsedníctva západného dištriktu uviedol, že je potrebné brata Midriaka zachovať v tejto funkcii, lebo, čo ak bude odvolaný z funkcie predsedu ZED, ako sa všeobecne vie, že taký záujem vyslovila členská základňa na Valnom zhromaždení ZED-u. Brat Midriak pri svojom vystúpení v diskusii potvrdil, že nehodlá odstúpiť z tejto funkcie náhradníka, lebo "vždy hlasuje podľa svojho svedomia a vedomia, a tak ako má". Tak sa ukončila diskusia a pristúpilo sa k tajnému hlasovaniu. Pri obhajobe brata Midriaka, aby zotrval vo funkcii náhradného člena GP akoby Predsedníctvo ECAV ožilo a takmer s dvojnásobnou silou (*povedané futbalovou terminológiou - pozn. redakcie Ref. listov*) sa odvolávalo na rôzne rozhodnutia Osobitného senátu GS, uznesenia Generálneho súdu, pričom spochybňovali rôzne požiadavky a návrhy predkladané členmi synody na prerokovanie (*tu sa ukázalo, akú veľkú istotu pri presadzovaní vlastnej agendy a zámerov má Predsedníctvo ECAV na Slovensku v predsedovi generálneho súdu - pozn. redakcie Ref. listov*). **V rámci tajného hlasovania za odvolanie br. Midriaka z funkcie náhradníka zahlasovalo 34 členov synody, síce väčšina členov, ale nie 3/5 čo nebolo dostatočné na jeho odvolanie, a tým bolo odvolávanie neplatné** (bolo potrebných aspoň 38 hlasov členov synody).

Ďalším bodom programu synody bolo **Schvaľovanie zápisnice zo Synody ECAV na Slovensku z roku 2016, ktorá sa konala v Prešove**. V rámci tohto bodu, hneď na začiatku diskusie, sa do nej prihlásil br. Ivan Mucha (senior). Vo svojom príspevku ostro napadol bratov - biskupa Sabola a Jána Brozmana. Odvolával sa na svoju čistotu a účelovosť konania civilných súdov a vyšetrovateľov, ktorí ho "prinútili" dať prehlásenia do zápisníc, ktoré nevyjadrujú pravdu a skutočnosť. V reakcii na jeho vystúpenie požiadal o vystúpenie v diskusii brat Brozman, ktorý si vyžiadaval od synodálov dlhší časť na vystúpenie, čo mu bolo odsúhlasené. Vo svojom príspevku vydal svedectvo o svojom živote, o nepravdách, ktoré šíri brat Ivan Mucha a tiež o tom, že má v rukách audionahrávku z pojednávania na súde, kde sa Ivan Mucha priznal k šíreniu "obrázkov" na internete. Brat biskup Sabol sa tiež ohradil proti slovným útokom seniora Ivana

Muchu, odmietol ich. Apeloval na to, aby funkcie v cirkvi zastávali mravne bezúhonní ordinovaní predstavitelia. V diskusii vystúpil aj brat Damankoš, ktorý poukázal na to, že ak seniori majú byť vzorom v kresťanskom správaní, tak sa čuduje, že brat Mucha zostáva v úrade a nevykoná sebareflexiu (*ďalšou stránkou veci je to, že predsedníctvo ZD ako aj predsedníctvo cirkvi v prípade Ivana Muchu disciplinárne nekonalo a neustále spochybňujú hodnovernosť oficiálnych záznamov od civilných súdov a vyšetrovateľov - pozn. redakcie Ref. listov*). Podporu Ivanovi Muchovi vyjadril aj konsenior Dubek a tiež brat farár Mišiak z Myjavy. V diskusii vystúpil aj Ľubomír Badiar, ktorý prejavil znepokojenie, že br. Ivan Mucha je stále vo svojej funkcii, nevykoná vlastnú sebareflexiu resp. nebol disciplinárne riešený. Podobne vyjadril nespokojnosť so slovnými útokmi konseniora Dubeka. Sestra Drobná apelovala, aby sme sa vrátili k schvaľovaniu zápisnice.

Po prestávke rokovanie pokračovalo bodom Správa o plnení uznesení zo Synody ECAV z roku 2016 - túto časť viedol **druhý predseda synody Ivan Elko**.

Druhý rokovací deň

V sobotu zasadnutie Synody ECAV na Slovensku pokračovalo, prítomných bolo 60 synodálov, nechýbala ani evanjelická verejnosť. Rokovanie pokračovalo podľa programu. Správu o činnosti Predsedníctva ECAV na Slovensku predniesol GB Klátik a GD Lukáč. **Správa nebola prijatá**. Iba 25 synodálov hlasovalo za správu, dvaja boli proti. Do programu bol opätovne zaradený návrh na vyjadrenie nedôvery predsedovi generálneho súdu Jánovi Svákovi Vlastimilom Synakom (dozorca DNS). Prebehla k nemu diskusia. O návrhu sa nehlasovalo - návrh bol stiahnutý.

Predložená bola Správa konateľa spol. s r.o. Reformata o stave nehnuteľného majetku ECAV. Padol aj návrh na jej zrušenie. **Táto správa nebola schválená** - za jej schválenie bolo 18 a proti 5 členov synody. Pri tejto správe **synoda odsúhlasila predaj niektorých pozemkov a nehnuteľností (garáže)** v majetku ECAV (neďaleko budovy GBÚ).

Generálny biskup ECAV predložil k ďalšiemu bodu rokovania synody materiál s názvom - návrh **Obnovy mládežníckej práce v ECAV**, a to vytvorením Združenia evanjelickej mládeže (ZEM). Generálny biskup len uviedol, že je predložený návrh materiálu/uznesenia a hneď si sadol. Materiál nijako neokomentoval a podrobnejšie nepredstavil (*to bol smutný obraz skutočného postoja generálneho biskupa k práci s našou mládežou - poznámka redakcie Ref. listov*). **Jeho návrh materiálu nebol prijatý**. Počet hlasov za bol iba 15, pričom proti bolo 17 synodálov.

Správa o činnosti Generálneho presbyterstva ECAV na Slovensku bola prijatá 53 hlasmi. Ďalším bodom rokovania

bolo Odvolanie Predsedníctva LOS voči uzneseniu GP č. 2 – 1/2017 (Mucha, HON). Týkalo sa Stanoviska GP, ktoré bolo publikované ako na internetovej stránke www.ecav.sk, tak aj v EPST. **Uznesenie GP, ktorým bolo Stanovisko prijaté, bolo na základe odvolania LOS zrušené počtom hlasov 40 synodálov, proti bol 1 člen synody** (*pri tomto uznesení môžeme vidieť, ako Generálny biskupský úrad publikoval neplatné uznesenie, ktoré bolo následne legitímne zrušené - pozn. redakcie Ref. listov*).

Správu o činnosti Zboru biskupov ECAV na Slovensku predložil biskup ZD Krivda. Bola vzatá na vedomie. Dôležitým bodom rokovania bolo **schválenie účtovnej závierky za rok 2016 a návrh rozpočtu na rok 2018** – bol predložený návrh rozpočtu na rok 2018, ktorý rozpočtuje **stratu 89.142 €**. **Rozpočet s takouto obrovskou stratou nebol schválený**. V bode legislatívne úlohy sa konštatovalo, že legislatívne návrhy neboli predložené.

Synoda ECAV prijala správy synodálnych výborov: vieroučného, bohoslužobného, právneho, generálneho hospodárskeho. Správa o činnosti Komisie pre zjednodušenie štruktúry bola vzatá na vedomie. **V nasledujúcom bode programu sa uskutočnili Voľby člena GP, GPZ, členov GS, voľba člena komisie na farárske skúšky pre predmet Cirkevná hudba a Pastorálka**. Bolo rozdanych 58 lístkov na hlasovanie vo voľbách. Synoda ECAV prijala správy synodálnych výborov: školského, misie, cirkevnej hudby a hymnológie. Synoda vzala na vedomie Správu dekana EBF UK a Správu o činnosti generálnej podporovne.

V závere rokovania synody boli vyhlásené výsledky volieb. Za generálnu právnu zástupkyňu bola zvolená **Zuzana Germanová** (získala 40 hlasov), ktorej protikandidát bol Ján Kukučka (získal 17 hlasov), člen právneho výboru. Sestra Germanová bola zvolená do funkcie na nové obdobie. Za riadneho člena generálneho presbyterstva za ZD za neordinovaných bol zvolený brat **Branislav Rybníkár** (získal 40 hlasov), ktorého protikandidát bol Štefan Ružička (získal 15 hlasov). Brat Rybníkár bol zvolený do funkcie na nové obdobie.

Za riadnych členov Generálneho súdu za ordinovaných boli zvolení: za Liptovsko-oravský seniorát bola zvolená do funkcie na nové obdobie sestra **Katarína Hudáková** (seniorka) - 48 hlasmi; za Zvolenský seniorát bol zvolený do funkcie na nové obdobie brat **Jozef Pacek** - 41 hlasmi. Za Zvolenský seniorát bol za náhradného člena Generálneho súdu zvolený do funkcie na nové obdobie brat **Zdenko Ferienčík** - 47 hlasmi.

Vo voľbe **člena komisie na farárske skúšky** pre predmet Cirkevná hudba bola zvolená sestra **Anna Predmerská** - 56 hlasmi. Pre predmet Pastorálka nebol zvolený navrhovaný člen Samuel Mišiak. Získal 34 hlasov, nezískal tak 3/5 potrebných hlasov.

Medzi ostatnými uzneseniami o ktorých sa hlasovalo na synode boli nasledovné:

- Evanjelická diakonia - za 19, proti 9 - **neschválené**
- Beckovská Vieska : za 18, proti 5 - **neschválené**
- Financovanie cirkvi - zákon - **neschválené**. Uznesenie o financovaní cirkvi sa upravilo predkladateľom. Uznesenie sa rozdelilo a Predsedníctvo cirkvi dostalo poverenie na riešenie financovania cirkvi : **za 42 - schválené**

Zasadnutie Synody ECAV na Slovensku bolo ukončené v poobedňajších hodinách záverečnou modlitbou a požehnaním, ktoré vykonal Miloš Klátik, nakoľko na pobožnosť už nezostal čas a bolo potrebné opustiť rokovaciu miestnosť.

Zhrnutie

- Bolo doplnené predsedníctvo synody o bratov Eľka a Gálla (voľba je na 6 rokov). Doplnili tak v predsedníctve synody bratov Hrušku a Hanusku.
 - Nebola schválená Správa predsedníctva ECAV na Slovensku a rovnako nebol schválený rozpočet ECAV na rok 2018 - *sú to významné signály členov synody o skutočnej nespokojnosti s konaním a smerovaním cirkvi Predsedníctvom ECAV na Slovensku, ktoré by už malo akceptovať, že už končí ich mandát a pôsobenie vo funkcii. Mali by s pokorou, transparentne a pokojne odovzdať funkciu svojim nástupcom.*
 - Bola zvolená nová generálna právna zástupkyňa - *rozdiel hlasov v prospech zvolenej sestry Germanovej bol markantný.*
 - Bol zvolený nový člen GP za neordinovaných za ZD - *rozdiel v hlasov v prospech zvoleného brata Rybníkára bol tiež markantný.*
 - Boli zvolení za nových členov generálneho súdu sestra Katarína Hudáková a bratia Jozef Pacek a Zdenko Ferienčík.
 - Voľba týchto kandidátov dáva nádej, že sa zastaví presadzovanie svojvôle jedného človeka na cirkevných grémiách.
 - Aj keď sa o odvolaní br. Sváka, resp. vyslovení nedôvery nehlasovalo, chceme veriť, že sa tento brat zamyslí nad svojou prácou pre cirkev.
 - Formou hlasovania o jednotlivých uzneseniach sa prijali viaceré dôležité rozhodnutia.
 - GP a Predsedníctvo Synody už nie je v rukách súčasného vedenia cirkvi, čo dáva priestor na kroky, ktoré môžu priniesť požehnanie a nie rozdelenie.
- Tento článok a sumarizujúce informácie nenahrádzajú zápisnicu zo synody, preto nemusí byť úplne vyčerpávajúci a kompletný z hľadiska všetkých vecí, ktoré sa udiali a prebrali na synode. Poskytujú však základnú informáciu o priebehu a výsledkoch synody. K Synode ECAV na Slovensku 2017, ktorá sa konala v kúpeľoch Nimnica sa vrátíme aj v nasledujúcich číslach Reformačných listov.

Záver

Na základe prečítaného si urobte vlastný názor na priebeh a výsledky synody, môžete pritom porovnať tento článok s oficiálnymi informáciami o synode, ktoré poskytol GBÚ na internetovej stránke www.ecav.sk dňa 21. 6. 2017. Akoby sa na synode nič mimoriadne neudialo. **Udialo sa.** Synoda 2017 je signálom o tom, že je záujem zachovať demokratický charakter ECAV na Slovensku, dala nádej na obnovu cirkvi a ochranu reformačných hodnôt. **Ďakujeme členom synody, že dali nádej cirkvi na jej rozvoj a šancu pre nadchádzajúce generácie, mladých ľudí a naše deti.** Náš zápas za duchovnú obnovu cirkvi pokračuje ďalej.

Správa bola zostavená redakciou Reformačných listov s použitím príspevkov, doplnení a komentárov viacerých členov synody
Foto: Ľubo Bechný

REFORMAČNÉ OKIENKO

V predchádzajúcich číslach sme priniesli úvahu brata reverenda Dušana Totha (Toronto), ktorú napísal pred dvomi rokmi pod názvom: Je ešte stále potrebná reformácia? (Situácia v cirkvi pred Lutherovou reformáciou a situácia v cirkvi dnes.) S dovoľením autora sme ju rozdelili na tri časti. Dnes uverejňujeme poslednú časť.

II.

Pravým bohatstvom a pokladom cirkvi je slovo Božie, evanjelium Kristovo. V stredovekej cirkvi Písmo sväté stálo na periférii života, domáce pobožnosti neexistovali a viera bola živá a viditeľná iba u malej hŕstky duchovných a laikov. Luther zaviedol domáce tabule a ľud sa ráno či večer modlil spoločne, kým sa pobožnosť nestala súčasťou ich každodenného života.

Áká je situácia dnes? Slovo Božie sa vytráca z nášho každodenného života. Domáce pobožnosti, ktoré ešte len pred pol storočím boli samozrejmosťou takmer v každej evanjelickej rodine, dnes sú poväčšine zriedkavosťou, dokonca aj v kňazských rodinách. Písmo sväté síce nájdeme ešte takmer v každej rodine, no do rúk sa poväčšine dostáva len gazdinkám pri utieraní prachu. Kňazi väčšinou prestali motivovať svojich poslucháčov pre živú účasť na cirkevnom živote.

Návštevníci služieb Božích, ktorí prichádzajú načerpať nové sily do začatého týždňa, počúvajú slovo Božie ako udalosti dávno minulé, a môže sa im ľahko zdať, že prišli do múzea namiesto do kostola. Veď najdôležitejšia potreba je stretnúť živého Ježiša, ktorý má čo povedať a vie, čo poslucháč potrebuje: „chceme vidieť (stretnúť) Ježiša“ (Ján 12:21). Vieme, že do múzea chodí len špecifická skupina ľudí. Kým návštevníci služieb Božích sú tí, ktorí prichádzajú každú nedeľu do chrámu, aby načerpali nových síl do ďalšieho života práve zo slova Božieho.

Prihovárame sa im jazykom, ktorý im je cudzí, nič nehovoriaci, plný fráž.

Dnešná cirkev nespĺňa svoje poslanie, aby získavala ľudí pre Krista. Pán Boh nestvoril svoju cirkev, aby bola chladničkou, v ktorej sa majú uskladňovať pri čerstvosti nábožní ľudia. On nemyslel, že jeho cirkev má byť inkubátorom pre nových členov. Naša cirkev má byť nemocnicou pre hriešnikov, nie domov dôchodcov pre svätcov. Kto vedie chorého do nemocnice? Predsa zdravý, kresťan, ktorý chorému pomáha, povzbudzuje ho, je mu oporou, uisťuje ho, že nie je sám vo svojom navštívení, že nie je sám na tomto svete. Máme loviť ryby, a nie starať sa o akvárium, to prenechajme Bohu. Pre túto službu nás Ježiš poveril a obdaril nás Duchom Svätým, aby nás posilnil a pripravil na misijnú prácu.

Luther končí svoje tézy 94. a 95. výpoveďou: **Kresťanov treba napomínať, aby nasledovali svoju Hlavu, Krista ..., a tak aby radšej skrze mnohé súženia vchádzali do Kráľovstva nebeského, než aby sa**

ubezpečovali istotou falošného pokoja, a tak prišli do nešťastia.

Kňazská služba nie je ľahká. Kdekoľvek je živá a rastúca cirkev, peklo je hneď vedľa. Hromy nebijú do stebiel trávy! Cirkev Kristova má veľa nepriateľov. Nemožno ich ignorovať. Sme povinní tvrdo sa postaviť nepriateľovi tvárou v tvár. Americký teológ Tom Gregg povedal: „Verím, že nepriatelia rozdeľujú ľudí na dve kategórie: na ignorantov a bojovníkov. Ja chcem byť s bojovníkmi, lebo pravda musí nájsť cieľ“. Ľudia, ktorí majú strach, chcú, aby aj iní mali strach z nich. Úbohosť tohto sveta ...

Cirkev sa nesmie dostať do defenzívy. Cirkev za takmer posledné storočie bola umlčovaná, zneužitá politickou mocou, vydieraná. Ešte aj dnes je v defenzíve. Ak stratégiou napríklad futbalového alebo iného športového klubu je obrana, nikdy nevyhrá! **Cirkev Kristova musí vyjsť z defenzívy do útoku a vyslobodiť ujarmených z otroctva hriechu a vyvieť tých, ktorí žijú v tme do svetla a hľadať stratených.** To je úloha Ježišovej cirkvi dnes, v postmodernej dobe 21. storočia. Veď kňazi prečnievali v spoločnosti, tvorili elitu národa, prinášali nielen Krista smädnému národu po duchovných potrebách, ale aj pretvárali kultúrne a politické dianie. Kde sme dnes? Na periférii ... Nikto nám nevráti postavenie v národe, ktoré sme mali. Toto miesto si musíme zaslúžiť svojim vplyvom.

Víťazstvo prichádza skrze prehru, uzdravenie skrze nalomené zdravie. Najprv musíme byť stratení, aby sme sa našli, lebo svet neuverí nášmu kázaniu, dokiaľ mu neuveríme my sami.

Keď Ježiš vysielal učeníkov, povedal im: „Ajhľa posielam Vás ako ovce medzi vlkov“ (Matúš 10:16). Vo svete, v ktorom žijeme, sme vystavení sekularizmu, svetu nevery. Sme vystavení dialógu s nevercami, len vtedy obstojíme, keď budeme pristupovať k nášmu blížnemu s veriacim srdcom a láskou, len vtedy Boh bude s nami. Nutne potrebujeme svedkov, ktorí by splnili Boží plán, pretože sami na to nestačíme. Potrebujeme znásobiť nových veriacich, ktorí by so zápalom hovorili svoje svedectvá.

Uvažovali ste niekedy o tom, aká je úžasná sila v rozmnožovaní? Veľmi ťažko predstaviteľná. Keď som priviedol deti v Chicagu do Múzea vedy a priemyslu, zastavili sme sa pri obilninách. Názorne je vystavený proces rozmnožovania sa jačmeňa. Jedno zrnko, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128 atď. Pri 64. štvorčeku už bol len obrázok

a pod ním číslo 153 miliónov ton jačmeňa, čo by stačilo na tisíc rokov pre všetkých obyvateľov zeme. Ako môže spontánny rast a rozmnožovanie zmeniť naše životy? Nevieme, Ježiš jasne povedal svojim učeníkom, že my nevytvárame rast, my len uvádzame elementy k rastu a povedal podobenstvo o rozsievачovi (Marek 4:26-29). Ježiš nám povedal, že rozsievач nevedel, čo spôsobuje rast. Rast spôsobuje Boh. Ako žalmista hovorí: „**Dávaš rásť tráve pre dobytok, bylinám na úžitok ľuďom.**“ (Z.104:14.)

Je potrebné, aby sme si dali odpoveď na základnú otázku: Ako môžeme spontánne znásobiť rast veriacich v našom spoločenstve? Odpoveď spočíva v siatí semien. Boh stvoril všetko živé, aby rástlo a rozmnožovalo sa. Máme všetko, čo potrebujeme, aby sme videli, ako to pracuje v cirkvi. Potrebujeme sa obrátiť ku Kristu a s dávkou viery, ktorú máme, musíme povedať: „Tu je niečo, nie je toho veľa, vieme, že to nestačí, ale sme tu“. Len s Ježišom môžeme nájsť stratené duše vo svete v ktorom žijeme. Len s Ním cirkev bude žiť. Dokiaľ sa neodovzdáme dorúk Kristových, neznamenáme veľa, v Jeho rukách môžeme vidieť rast cirkvi, môžeme znásobiť zástupy veriacich kresťanov.

„Či nehorelo v nás srdce, keď nám hovoril cestou a vysvetľoval z Písma?“ (Luk.24:32)

Dovoľte krátku príhodu. Človek sa vybral na výlet do vzdialeného mesta. Nepoznajúc cestu, odbočil nesprávne. Keď sa spamätal, zastavil auto a spýtal sa okoloidúceho: „Môžete mi, prosím, pomôcť? Stratil som sa.“ A kam idete? – spýtal sa okoloidúci. „Do Toleda“. Na čo okoloidúci povedal: „Vy nie ste stratený, vy predsa viete kam idete. Potrebujete iba vedieť, akým smerom pokračovať v ceste“.

Stratili sme smer. Dvaja pútnici do Emmaus boli vzrušení, ich srdcia boli zapálené, keď vzkriesený Kristus sa stal súčasťou ich života a keď ich usmernil.

Pane hovor, potrebujeme smer.

Pane hovor, aby naše srdcia boli zapálené láskou hovoriť o Tebe.

Poznáme zvesť, ale pýtam sa – máme zápal pre naše srdcia, aby sme túto zvesť s radosťou niesli ďalej, aby sme túto lásku precítili a odovzdali ju tam, kde je najpotrebnejšia?

Ako naša služba vyzerá v praktickom živote? Na jednej strane sme unaháňaní, pracujeme 60 a viac hodín týždenne, viac sa už nedá. Ved' byť dnes kňazom je nad ľudské sily. Navštevujeme chorých, opustených, pochováujeme, kážeme, organizujeme, vedíme biblické hodiny, učíme náboženstvo, vedíme nedeľnú školu, schôdzujeme s presbytermi, ženským, mužským, mládežníckym krúžkom. Píšeme kázne, siahodlhé správy pre seniora, biskupa, pripravujeme rozpočty, zháňame peniaze na opravu strechy, kostola, fary, atď. atď.

Nemáme čas na svoje denné čítanie Písma svätého, na

súkromnú pobožnosť, na osobné modlitby. Nemáme čas na tých, ktorí sa vzdávajú od cirkevného spoločenstva, na tých, ktorí sú mimo cirkvi. Nemáme sil svedčiť o Bohu mimo hraníc našej cirkevnej pôsobnosti. Slovom – nemáme čas na prácu, do ktorej sme boli povolani: „Chodte teda, čiňte mi učeními všetky národy, krstiac ich v meno Otca i Syna i Ducha svätého, a učiac ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal. Ajhľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta. Amen.“ (Mt 28 : 19, 20)

Štatisticky bolo v roku 2007 na vzorke 10 tisíc kňazov, diakonov a cirkevných pracovníkov rôznych denominácií zistené, že okrem prípravy kázne sa opýtaní venujú iba 10 minút čítaniu Písma, 7 minút osobnej modlitbe, 0 minút domácej pobožnosti a 5 minút čítaniu teologickej literatúry v priemere do mesiaca. Veľmi zriedka sa v rodinnom kruhu číta Písmo sväté a pri rodinných slávnostiach sa spoločne modlí iba 28% opýtaných, aj to len pri Poďakovaní za úrody zeme, na Vianoce, Veľký piatok a Veľkonočnú nedeľu. Autor Gordon MacDonald v *Who stole my church (Kto ukradol moju cirkev)* komentuje: „Ako môže cirkev rásť, keď Boh sa vytratil z nášho každodenného života? Nájde niekto recept na záchranu cirkvi, keď síce o Bohu hovoríme, no On nežije v nás a s nami v našich každodenných životoch?“

Kolega mojej manželky, bývalý arcibiskup Anglikánskej cirkvi v Toronte, Gordon Parcell povedal o svojom zážitku na Veľkonočnú nedeľu: „V toto Veľkonočné ráno som pri východe slnka kázal a v otváracíj homílii som vyslovil: „Ježiš žije“. Vtom som sa strhol. Cítil som, že čosi hovorím, ale to, čo som vyslovil, nevychádzalo z môjho srdca. Necítil som radosť, nadšenie, šťastie, že „Ježiš žije!“ Znelo to z mojich úst falošne. Vtedy som si uvedomil, že musím odísť. Na prekvapenie mnohých som sa vzdal svojho úradu. Nebol som už autentický a moje homílie neboli presvedčivé, živé. Chcem byť pravdivý k sebe a k mojej cirkvi, ktorá nepatrí mne, ale Ježišovi, lebo On ju vykúpil svojou krvou“.

Je ešte možné vzkriesiť, revitalizovať, zbudovať rozpadajúcu sa cirkev? Je.

Boh v dejinách cirkvi viac rásť zasiahol, keď sa k Nemu ľud či jednotlivci úprimne obrátili. Vždy vypočul modlitby spravodlivých, Boh aj keď dopustil, nikdy neopustil tých, ktorí ho nosili v srdci a ktorí ho vyznávali. Čo teda robiť?

Mne sa zdá, že predovšetkým prinavrátiť Bohu miesto, ktoré mu patrí v našich životoch. Aj v tomto hektickom živote vrátiť sa k domácim pobožnostiam, meditáciám a modlitbám každý deň aspoň taký čas, aký venujeme svojej osobnej hygiene.

V cirkevnom živote sústrediť sa z internej, teda vnútrocirkevnej na externú, teda mimocirkevnu prácu; jadrom našej činnosti by malo byť vytváranie programov pre tých, ktorí nie sú v našom spoločenstve a konečne

Čo treba zreformovať v mojom živote?

Každý si musí odpovedať na túto otázku sám seba. Klamať sám seba nemôžem, a preto budem aspoň k sebe pravdivý:

Koľko sa venujem čítaniu Písma svätého denne?

Koľko študujem a vzdelávam sa týždenne?

Koľko meditujem denne, týždenne, mesačne?

Koľko hodín venujem modlitbe okrem služieb Božích?

Modlím sa za službu v cirkvi, za rodinu, cirkev, svoje potreby?

Modlím sa aj za tých, ktorí stoja mimo cirkvi, stratených?

Premýšľam ako najzrozumiteľnejšie, najobraznejšie vysvetľovať Písmo sväté svojim poslucháčom?

Zvestujem so zápalom „dobrú zvesť“, alebo len interpretujem myšlienky iných?

Mal by som sa venovať svojmu povolaniu, a nie cirkevným majetkom. Nerobiť veci, ktorým nerozumiem, ale sústrediť sa na službu, do ktorej som bol povolaný. Moja je služba duchovná, a laici nech sa starajú o tehly a klinec.

Pamätajme! Reformácia je proces, nie cieľ. V tomto procese žije naša Evanjelická a. v. cirkev už 498 rokov. Ako ďalej v tomto procese pokračovať?

Reverend Dušan Toth, Toronto

MODLITBA ZA CIRKEV

Drahý Bože, ďakujeme Ti za požehnanie, ktoré nám vo svojej cirkvi udeľuješ skrze svoje Slovo, sviatosti a spoločenstvo. Pokorne prosíme, vysielaj ochotných robotníkov na svoju vinicu. Posielaj do práce v cirkvi obetavých ľudí, ktorí by v nej nevyhľadávali svoj osobný prospech, ale boli pravými svedkami Tvojej pravdy a vernými služobníkmi v dielach lásky v cirkvi. Nedaj sa nám ľakať veľkých a ťažkých úloh. Povzbud' nás k tomu, aby sme radostne obetovali čas i silu, hmotné prostriedky i modlitby pre Tvoje dielo v našej cirkvi. Chráň nás, najmä našich kňazov a cirkevných hodnostárov, pred slávybažnosťou, závišťou, karierezmom a samolúbosťou. Vštep nám do srdca vedomie, že v cirkvi si nás nepovolal panovať, ale slúžiť. Preto nás udržuj v jednote ducha, v pokore, v láske k Tebe a k duším, ktoré si nám zveril. Ukáž nám, že nieto pre nás väčšej cti, ako slúžiť tým najmenším a obetovať sa pre nich. Dávaj zdar a požehnanie všetkým dobrým snahám a úmyslom, ktoré v našej cirkvi konáme. Dávaj nám vieru, ktorá všetko porúča Tebe. Amen.

Hrad prepevný

Drevený artikulárny kostol 7. júla 2017 o 17:00 h. Vstupné dobrovoľné.

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Kežmarok

Mesto Kežmarok

Vás srdečne pozývajú na

OPERU HRAD PREPEVNÝ,

ktorá sa koná pri 300.výročí postavenia Dreveného artikulárneho kostola v Kežmarku (1717 – 2017) a 500.výročí reformácie (1517 – 2017)

Hudba: Vítazoslav Kubička; **Libreto:** Michal Babiak a Vítazoslav Kubička;

Réžia: Michal Babiak,

Účinkujú:

Martin Luther – barytón – Roman Krško; **Katarína von Bora** – soprán – Marianna Gelenekyová;

Diabol/Výčitka – alt – Andrea Hulecová; **Starý kňaz** – barytón – Peter Šubert.

Spoluúčinkuje: Dievčenský zbor RTVS a miešané zbory: ANIMA CANTANDA

a Spevácky zbor ECAV Kežmarok pod vedením Romana Porubána;

Violončelo: Lujza Ďurišová; **Klavír:** Denisa Stašková; **Dirigent:** Adrián Kokoš

? ANKETA REFORMAČNÝCH LISTOV*Milí naši čitatelia,*

pokračujeme v ankete s niekoľkými otázkami, ktoré sme položili ordinovaným aj neordinovaným služobníkom v cirkvi. Postupne, ak Pán Boh dá, na stránkach Reformačných listov uverejňujeme ich odpovede a reakcie na položené otázky. Ak by ste vy sami chceli prispieť do ankety, zašlite nám svoje odpovede na niektorú z adries, uvedených v Kontaktoch na konci RL. Všetkým respondentom úprimne ďakujeme.

Anketu pripravila a respondentov oslovila Eva Bachletová pre Reformačné listy.

Pri 500. výročí Reformácie si mnohí laici i duchovní uvedomujú potrebu nového impulzu pre činnosť ECAV na Slovensku. O formách a potrebách zápasia na modlitbách, vedú diskusie. Vznikla aj Charta 2017, ktorá prezentuje túžbu po obnove ECAV na Slovensku. Hľadá sa aj nový komunikačný model, a to formou Reformačných listov. **Čo vy považujete za potrebné v ECAV na Slovensku zreformovať, oživiť, zmeniť?**

Nora Baráthová, spisovateľka a historička z Kežmarku (NB): Keďže som laik, ťažko mi na túto otázku odpovedať. Ale predstavovala by som si – asi ideálne – takú evanjelickú cirkev, ktorá má čestných a morálnych kňazov, kde neexistuje donášanie, faloš, podkladanie nôh, uprednostňovanie osôb, ktoré si to už vonkoncom nezaslúžia, odovzdávanie pravdivých informácií ... Každý by mal začať od seba, ale to je zrejme to najťažšie, hlavne, keď je niekto vo vysokom postavení. Je to normálne, že farár, ktorý upozorní na chyby, nedostane povolenie voľby za seniora, ale farár, ktorého morálny profil s radosťou rozoberá aj bulvár, seniorom je? A to je len jedno vypichnutie z mojej strany. Stretla som sa dvakrát s bratom generálnym biskupom, kus sme sa porozprávali, hovorím mu: v mnohom s vami nesúhlasím, ale vážim si vás ako najvyššieho predstaviteľa našej cirkvi. Odpovedal: ďakujem za úprimnosť. Vymenili sme si knihy ... Jedni mi hovoria: podobrotky nevybavíme nič. Ale s mečom v ruke tiež nie. Konsenzus sa predsa niekde musí nájsť, ak chceme, aby sme mohli ako evanjelici oslavovať aj 600. výročie reformácie. Možno by sme si mali stále opakovať Lutherove slová: ecclesia semper reformanda (est). Cirkev je vždy reformovateľná, nemôže skostnatieť, čas si vyžaduje, aby sa stále približovala človeku.

Aké sú podľa vás priority duchovnej, pastorálnej, misijnej práce ECAV na Slovensku dnes?

NB: Oživiť evanjelické povedomie, a nežiť len z histórie. Je to normálne, že konfirmandi nevedeli, kedy vstať, o speve ani nehovorím (to som zažila asi pred 25 rokmi)? Stačí stretnúť „lásku“ z iného kresťanského tábora a rýchlo sa vzdám svojej evanjelickej viery. V prvom rade musí k viere privádzať deti rodina. Čo má robiť farár, keď rodičia do kostola nechodia, ale deti už z rodinnej tradície pošlú na konfirmáciu, a tie niekedy nemajú šajnu, o čo ide. Tu by farári – viem, že majú roboty vyše hlavy – mali navštíviť rodiny budúcich konfirmandov. Ale navštevovať by sa mali aj takí, čo sú evanjelici a do kostola nechodia. Pre istotu ich však príbuzní nechajú pochovať cirkevne ... Pre akú istotu? Ak sa niekto po celý život k Ježišovi nehlásil, cirkevný pohreb mu už nepomôže.

Dnes sa diskutuje o štrukturálnych zmenách usporiadania ECAV na Slovensku. Aký model by ste vy považovali za prijateľný v historickom, spoločenskom a kultúrnom kontexte cirkvi?

NB: Vytvorenie troch dištriktov – východný, stredný, západný, na čele 3 biskupi na dobu 6 rokov, ktorí by sa po 2 rokoch striedali vo vedení cirkvi. Podobne aj dozorcovia. Rozhodne nie dlhodobé „koncentrovanie“ moci jednej, resp. dvoch osôb.

Ako váš cirkevný zbor, spoločenstvo, organizácia prežíva rok Reformácie, čo je pre vás v týchto mesiacoch prioritou?

NB: Kežmarčania si okrem výročia reformácie pripomínajú aj 300 rokov od vysvätenia dreveného artikulárneho kostola. Ten prvý postavili v r. 1687 – 1688, z priestorových dôvodov nevyhovoval, a tak po akom – takom ukľudnení pomerov v krajine v r. 1717 pristúpili k prestavbe kostola do dnešného vzhľadu. Kostol je v súčasnosti v zozname pamiatok UNESCO. Pri jeho výročí sa takmer od začiatku roka robia v ňom koncerty. Čo sa týka výročia reformácie, kežmarský spevokol bude vystupovať v opere Víťazoslava Kubičku Hrad prepevný, ktorá sa odohrá presne v deň 500. výročia vystúpenia Dr. Luthera. Tá istá opera odznie samozrejme aj v Kežmarku. Možno vyjde aj slávnostné číslo nášho zborového listu, ktorý vychádza už 20 rokov, ale v zozname zborových časopisov v Tranovskom kalendári ho nenachádzame. Čo sa týka kežmarských evanjelikov, sú ako ostatní – dosť vlažní – česť výnimkám. Evanjelickú cirkev tvorili hlavne Nemci, ale po II. svetovej vojne sa situácia zmenila v neprospech evanjelikov. Mám obavu, čo bude o takých 50 rokov. Alebo sa spamätáme, alebo ...

ANKETA - PO ZASADNUTÍ SYNODY ECAV NA SLOVENSKU

Položili sme otázky aj synodálom a niektorým našim priateľom, s ktorými sme sa stretli na synode ako verejnosť. Prinášame odpovede tých, ktorí nám odpísali do uzávierky.

V dňoch 16. - 17. júna zasadala Synoda ECAV na Slovensku v Nimnici. Ako hodnotíte vývoj a výsledky zasadnutia? Máme na mysli napríklad neprijatie správy predsedníctva cirkvi – ako rozumiť tomuto kroku a čo to v praxi znamená?

Ľubo Bechný (ĽB): Rozumiem tomu ako nepriame vyjadrenie nedôvery predsedníctvu cirkvi. Čo to v praxi znamená neviem, či sa od nich očakáva, že napíšu nový sloh, novú prácu? Alebo rovno odstúpia? Nechajme sa prekvapiť, čas ukáže.
Tomáš Hyben, synodál (TH): Zasadnutie Synody ako najvyššieho a demokratického orgánu cirkvi v extrahovanej forme zhutneným spôsobom naplno preukázalo veľmi nelichotivý obraz o celkovom dianí a stave našej cirkvi na Slovensku. Vďaka Bohu, bežný život v cirkevných zboroch je, až na výnimky, úplne iný. V správe predsedníctva opisovalo riadenie a stav v jednotlivých oblastiach cirkvi v uplynulom roku. Z neschválenia takejto správy (demokratickým a zákonným spôsobom) podľa môjho názoru logicky vyplýva neprijatie, resp. odmietnutie spôsobu riadenia cirkvi a jej zložiek, resp. činností vykonaných predsedníctvom počas uplynulého roka.

Vieme, že sa dlho medzi duchovnými, neordinovanými ako aj v evanjelickej verejnosti diskutuje o reštrukturalizácii cirkvi. Prijala synoda nejaké závery, ktoré by viedli k organizačným zmenám štruktúry ECAV na Slovensku?

ĽB: Nevie o tom, že by prijala. Sú rozbehnuté procesy na zvolanie mimoriadnej Synody na jeseň, ktorá by sa mala týmto zaoberať. Môj názor je, že ak má dôjsť k reštrukturalizácii - a môj názor je, že áno, tak by to malo riadiť už nové vedenie ECAV.

TH: Synoda zobrala na vedomie správu o činnosti komisie pre zjednodušenie štruktúry ECAV. Pokiaľ viem, žiadne iné osobitné uznesenie o zmene štruktúry prijaté nebolo.

Podľa môjho názoru by sa diskusia o zmene štruktúry mala začať uberať už konečne aj iným smerom nielen o X-D modeloch. Keď za základ cirkvi považujeme zbory, mali by sme sa zaoberať akú odbornú podporu – organizačnú, administratívnu, technickú, personálnu, a pod. – tie zbory dostávajú zhora. Čo pre nich robí a čo pre nich môže a mal by robiť seniorát, dištrikt, generálna cirkev. Ide najmä o určenie teologických mantinelov, vytváranie podmienok pre prácu a odborné metodické vedenie laických pracovníkov – firemnou terminológiou povedané – riadenie a podpora ľudských zdrojov v oblasti práce s mládežou a deťmi, v oblasti zborovej diakonie, ale taktiež podpora pre prácu zborových funkcionárov – dozorcov, kurátorov, kantorov a vedúcich spevokolov, pokladníčky, účtovníčky, ... Všetky tieto, ako aj iné oblasti a výkon pracovníkov sú, žiaľ, v cirkevných zboroch ponechané viac-menej ako samorasty a ich výsledky závisia najmä od kvality – aktivity a odborných znalostí zborového farára a skúseností obetavých dobrovoľných pracovníkov, ktoré získali životom. Preto sa aj líši zbor od zboru, seniorát od seniorátu. Niekde to ide lepšie, inde menej, prsto ide ako ide.

A tak vyzerá aj naša „drahá Evanjelická cirkev“ ako celok – ide ako ide, a tak všetky čísla okrem úmrtnosti nám v globále klesajú. Naša cirkev potrebuje obrovský ani nie „update“ ale „upgrade“. Zaspali sme dobu a premárnili čas vzájomnými vojnami. Myslím, že to, čo sa potrebujeme pýtať a o čom vzájomne diskutovať a hľadať odpovede je, aká má byť naša cirkev dnes – v 21. storočí, pre dnešného človeka. Pri zachovaní teologických odkazov Martina Luthera potrebujeme nevyhnutne zmeniť formu a prístup k ľuďom – k „zákazníkom“. K zákazníkovi, ktorých je množstvo a ktorí hľadajú aj dnes pomoc a útechu vo svojich životoch a naša cirkev ich nevidí, nevie sa k nim dostať a nevie ich osloviť. Tu by sa mala začať naša debata o štruktúre cirkvi. Mali by sme začať predovšetkým jej obsahom. A štruktúra – automobilovou terminológiou „X-Drive“ model – je len technológia – obal, ktorý by mal predovšetkým plniť úlohu na zabezpečenie plnenia úloh a obsahu cirkvi – na to, aby sme neprišli do šmyku, v ktorom sa, žiaľ, nachádzame a kĺzame nadol už minimálne jedenásty rok. A popritom kĺzaní si ešte pre istotu dobre popodrážame nohy.

K tomuto pozitívnemu prístupu a filozofii by som rád vyzval aj inovované zloženie GP, ako aj profilujúcich sa kandidátov na nových biskupov. Lebo pokiaľ ľudia, vrátane laických pracovníkov cirkvi, konečne neuvidia pozitívne témy, ktoré budú mať za cieľ skutočne konštruktívne posunúť cirkev dopredu a debaty na ďalších Synodách budú opäť vo vecnej podstate ako táto posledná, frustrácia ľudí bude len a len narastať, podobne ako ich ochota pridávať ruku k takémuto samodeštruktúrnemu dielu, akým, žiaľ, naša cirkev dnes je. Áno, ľudia dnes vidia nádej a euforicky očakávajú zmenu, ale pozitívnu zmenu, preto ich netreba sklamať, lebo takéto sklamanie, by mohlo mať už nezvratné následky! Pán Boh nám v tom všetkým zehnaj!

Aké ste mali očakávania od zasadnutia tohtoročnej Synody ECAV na Slovensku a v čom sa naplnili či nenaplnili?

ĽB: Život ma naučil nemať prehnané očakávania. Lebo ak sa nenaplnia, nepríde potom sklamanie. Ale vážne, Synoda splnila moje očakávania na 80 percent, bude teraz dôležité, aby sa jej závery a uznesenia pretavili do reálneho života. Som rád, že sa občerstvilo generálne presbyterstvo (GP) o novú sviežu krv, brata Rybnikára a sestry Germanovej. Terajšie zloženie GP lepšie odzrkadľuje reálny stav v cirkvi.

TH: Keďže som išiel na Synodu 1-krát, moje vnímanie bolo veľmi otvorené a nepredpojaté. I keď som o Synodách už veľa, najmä nelichotivého počul, nevedel som presne, čo môžem očakávať. Ale dá sa povedať, že zasadnutie určite predčilo moje očakávania v negatívnom zmysle slova. Že to býva drsné som očakával z počutia, ale že až tak, to určite nie. Bol som už na rôznych firemných, samosprávnych a iných vrcholových rokovaní, ale toto som ozaj ešte nezažil. Toľko hrubých urážok, polopráv, prekrúcania pravdy a zákonníctva, to bolo čosi neskutočné! Neviem si predstaviť, ako niektorí farári, ktorí tam mali „diskusné príspevky“, si na druhý deň dokážu obliecť luterák, požehnávať ľudí z oltára a kázať o kresťanskej láske k blížnemu. Tento kontrast, ako aj obsah celej vecnej podstaty debaty na Synode je pre mňa „ad absurdum“...

REAKCIA

V piatok, 9. 6. 2017, pred zasadnutím synody, nám na emailovú adresu help@evanjelickejednota.sk prišla reakcia brata Slavomíra Hanusku, zást. dištriktuálneho dozorcú, na príspevok brata Martina Kováča o Konvente Západného dištriktu ECAV (RL č. 13).

Žiadal nás, aby sme jeho email zverejnili. Momentálne tak neurobíme, nakoľko brat Hanuska dal prednosť týždenníku EPST, ktorý rovnaký text prominentne zverejnil v aktuálnom čísle.

Len na doplnenie obrazu, ktorý brat Hanuska vytvára, že bola možnosť diskutovať k bodu odvolávanie z funkcie na Konvente ZD dňa 22.5.2017 v Krupine, uvádzame výňatok zo zápisnice z Konventu ZD, kde je jasne uvedené, že brat Hanuska neumožnil diskusiu k tomu bodu:

2. Návrh na odvolanie brata Slavomíra Hanusku z funkcie zástupcu dištriktuálneho dozorcú a voľba nového zástupcu dištriktuálneho dozorcú a Návrh na odvolanie brata Ivana Muchu z funkcie člena dištriktuálneho presbyterstva a návrh na voľbu člena dištriktuálneho presbyterstva z radov duchovných - doplnený bod programu

Br. Ochodnický - boli dva návrhy na odvolanie: br. Hanusku a br. Muchu. Poznáme volebný zákon, voľby by mali byť zásadne tajné, treba pripraviť hlasovacie lístky.

Br. Dubek - prosím, aby bol jasne formulovaný hlasovací lístok textom br. Kováča formou otázky a odpovede boli jednoznačné: áno, nie.

Br. Hanuska - na lístok treba napísať: Ste za odvolanie br. Slavomíra Hanusku z funkcie zástupcu dištriktuálneho dozorcú - áno, nie a na druhý hlasovací lístok treba napísať ste za odvolanie br. Ivana Muchu z funkcie dištriktuálneho presbytera? Áno, nie.

Kto označí áno, tak je za odvolanie, kto označí nie, tak nie je za odvolanie.

Tlačenie hlasovacích lístkov.

Rozdanie hlasovacích lístkov, ktoré sú opečiatkované pečiatkou Západného dištriktu

Br. Ochodnický prečítal znenie hlasovacieho lístka:

„Ste za odvolanie br. Slavomíra Hanusku z funkcie zástupcu dištriktuálneho dozorcú? - Áno, nie“.

Br. Kováč - mala byť diskusia, je to bod programu. Žiadam zaradiť diskusiu k tomuto bodu.

Br. Hanuska - br. Kováč, už prebieha voľba, br. Kováč, nemáte slovo.

Br. Ochodnický - odovzdal každý hlasovací lístok, kto odovzdať chcel?

Hlasovanie o odvolaní br. Ivana Muchu - členovia volebnej komisie rozдали hlasovacie lístky v znení: „ste za odvolanie br. Ivana Muchu z funkcie dištriktuálneho presbytera? áno, nie.“

Volebná komisia odišla sčítať hlasy.

Vyhlásenie výsledkov odvolávaní:

Br. Slavomír Hanuska: vydaných 53 hlasovacích lístkov, vrátených 53 hlasovacích lístkov, všetky lístky sú platné. 29 hlasov áno, 24 hlasov nie. Výsledok: 29 hlasov nie je 3/5 väčšina,

br. Slavomír Hanuska nie je odvolaný z funkcie zástupcu dištriktuálneho dozorcú.

Uznesenie č. 3/2017-a)

Br. Ivan Mucha: vydaných 53 hlasovacích lístkov, vrátených 53 hlasovacích lístkov, všetky lístky sú platné.

Mucha 53 vydaných, vrátilo sa 53, všetky platné

32 hlasov áno, 21 hlasov nie. Výsledok: 32 hlasov je 3/5 väčšina, **br. Ivan Mucha je odvolaný z funkcie dištriktuálneho presbyterstva**

Uznesenie č. 4/2017-a)

Aby ste si mohli vytvoriť komplexnú predstavu o súvisе **uverejnenej časti zo Zápisnice z Konventu Západného dištriktu konaného v Krupine, dňa 22. mája 2017, celý text tejto zápisnice** si môžete prečítať na <http://www.epst.sk/udialo-sa-v-2017-dokument-č.10>. Prečítajte si, prosím, a porovnajte aj ten predmetný článok v *Reformačných listoch číslo 13 s názvom "Konvent Západného dištriktu"* na strane 1.

Redakcia Reformačných listov

PODPORTE, PROSÍM, NAŠE ÚSILIE ZA OBNOVU CIRKVI – FINANČNE A MODLITEBNE!

Evanjelická jednota je dobrovoľné združenie členov Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku (ECAV). Vzniklo v roku 2013. K jej cieľom patria: rozvoj bratsko-sesterských vzťahov, modlitebného spoločenstva, vzdelávania laických pracovníkov a prehlbovanie vnútromisijnej práce v cirkvi, podpora aktivít, ktoré vedú k obnove jednoty a dôvery v cirkvi medzi ordinovanými (duchovní pracovníci) a neordinovanými ako i podpora spolupráce jednotlivých občianskych združení, organizácií a organizačných zložiek v ECAV.

Podporte, prosím, finančne alebo modlitebne náš projekt č. 1.:

Budovanie a rozvoj nového komunikačného a misijného nástroja – Reformačných listov, ktoré sú dostupné emailom a na internete. Chceme byť moderným evanjelickým médiom, ktoré bude reflektovať činnosť ECAV na Slovensku s misijným zámerom. Číslo bankového účtu Evanjelickej jednoty o. z. je: IBAN: SK32 7500 0000 0040 2009 7346. Do poznámky uveďte **Reformačné listy** alebo uveďte variabilný symbol číslo: 4024. Ďakujeme.

Sekcia H.E.L.P. – EJ, o. z. pripravuje a podporuje aj ďalšie projekty, ktoré sú dôležité pre obnovu našej cirkvi, nášho historického vedomia a pre rozvoj tvorivého potenciálu a uplatnenia talentov, ktorými nás obdaril Hospodin.

K týmto projektom patria ďalej aj:

- p. č. 2.: **Zostavenie legislatívneho návrhu** (vytvorenie paragrafového znenia) **novelizácie ústavy za účelom decentralizácie ECAV na Slovensku a vzniku troch dištriktov, vrátane dôvodovej správy**

- p. č. 3.: **Správa o stave ECAV na Slovensku (Biela kniha)** – jej súčasťou bude aj prieskum názorov cirkevných zborov a členov cirkvi k aktuálnym otázkam stavu a rozvoja cirkvi. Chceme sa inšpirovať našimi predkami, ktorí zostavili v roku 1930 podrobný Almanach evanjelickej cirkvi tak, aby sme získali ucelený obraz o činnosti našej cirkvi v období po roku 1989.

- p. č. 4.: **Vytvorenie Ústavu pamäti ECAV na Slovensku** – najmä za účelom dokumentácie prejavov prenasledovania cirkvi a šírenia informácií o týchto prejavoch. Aj naša ECAV na Slovensku bola v období totality vystavená prenasledovaniu, jej činnosť bola ochromená, a preto sa chceme toto obdobie pokúsiť zmapovať s pomocou odborníkov – historikov, vedeckých a akademických pracovníkov.

- p. č. 5.: **Projekt podpory obnovy, ochrany a prezentácie kultúrneho dedičstva vrátane vytvorenia nového centrálného archívu a múzea evanjelických kultúrnych hodnôt.** Táto oblasť je predmetom dlhodobej diskusie v ECAV na Slovensku, mnohé kroky sa už podnikli, boli by sme však radi, keby sa nám podarilo v spolupráci s odborníkmi, spolupracovníkmi cirkvi, podporou štátu a našej cirkvi položiť reálne základy nového centrálného archívu ECAV, ako aj pomôcť pri budovaní múzea, ktoré by dokumentovalo rozmanitosť duchovného a kultúrneho dedičstva ECAV na Slovensku.

Ak máte záujem podporiť naše aktivity ako podporovateľ, sympatizant alebo člen EJ, o. z. – Sekcie HELP napíšte nám na adresu help@evanjelickajednota.sk a obratom Vám zašleme prihlášku. Ďakujeme.

SPOLUPRÁCA

Bratia a sestry, vydávanie Reformačných listov (RL) je postavené na spolupráci, aktívnom prístupe a otvorenosti pomenúvať problémy, ale i navrhovať riešenia. Ďakujeme vám za pozdravy a povzbudzujúce slová uznania, a že sa modlíte za našu cirkev. V RL ponúkame priestor na prezentovanie informácií o dianí vo Vašich cirkevných zboroch a spoločenstvách. Podelte sa s nami o Vaše skúsenosti a rady z Vašej služby a života v cirkevných zboroch. Radi preberieme aj vybrané články z Vašich zborových časopisov. Ponúkame priestor na oznamy. Kontaktujte nás, prosíme, na nižšie uvedených adresách. Veríme, že vzájomnou spoluprácou dokážeme budovať jednotu, obnovovať dôveru a zvyšovať transparentnosť fungovania cirkvi. Pomôžte nám, prosíme, pri distribúcii Reformačných listov. Nie všetci majú a používajú email a internet. Chceme ich doručiť na farské úrady, do kostolov, do našich spoločenstiev a predstaviteľom cirkvi v rôznych funkciách. Pomôžte nám takto otvárať a viesť diskusie a dialóg o smerovaní k obnove a rozvoju. Tešíme sa na vašu spoluprácu a prosíme o vaše modlitby. Nech vás Pán zachová v pokoji, v láske a v túžbe pomôcť obnove cirkvi.

Kontakt na tím Reformačných listov:

Sekcia HELP – Evanjelická jednota, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Zostavili:

Martin Kováč 0905 269 078
Monika Cipciarová 0948 254 765
Eva Bachletová 0905 813 782

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom. Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke <http://evanjelickajednota.sk>